

OPIKELIJOIDEN JA AMMATTILAISTEN AJATUKSIA OSAAMISTARPEISTA SEKÄ KATSAUS DIGITAALISIIN OHJAUSPALVELUIHIN

Alkuseelvitys

Virve Murto

Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Sisältö

1. Alkuselvityksen tavoite ja toteutus

Osaamismatkalla-hankkeen tavoitteet

Tarvekartoitus: opiskelijatutkimukset ja kick off -tilaisuudet

Katsaus digitaalisiin ohjauspalveluihin

2. Siirtymät sujuviksi – opiskelijoiden ohjaustarpeita eri vaiheissa

3. Toisen asteen opintojen keskeyttäminen: uhka vai mahdollisuus?

4. Kick off -tilaisuuksien antia verkkokoulutuksen sisältöön

5. Ohjauksen digipalvelut – erilaisia vaihtoehtoja tueksi ja avuksi

1

Alku- selvityksen tavoite ja toteutus

Hankkeen tavoitteet

- Kehittää ohjauspalveluita tuottavien tahojen välistä yhteistyötä monialaisten ohjauspalveluiden hyödyntämisessä ja kehittämisessä.
- Vahvistaa ohjaustyötä tekevien osaamista hakeutumis- ja siirtymävaiheiden monialaisessa ohjauksessa Opintopolun, Työmarkkinatorin ja muiden digitaalisten palveluiden hyödyntämisessä.
- Lisätä ohjaustyötä tekevien tietoa ja osaamista erilaisten opinto- ja urapolkujen ohjaamisesta verkkovalmennuksen avulla.

Tarvekartoitus uraohjauksen verkkovalmennuksen tukena

Osaamismatkalla-hankkeessa tuotetaan monialaisen uraohjauksen verkkovalmennus, jossa perehdytetään osallistujat osaamisidentiteetin rakentumiseen, uraohjaukseen, Opintopolun ja muiden digitaalisten palveluiden käyttöön sekä siirtymien ohjaukseen.

Tämän kehittämistyön tueksi selvitettiin ohjaustoiveita ja osaamistarpeita.

Tarvekartoitus rakentuu 2 palasta: opiskelijatutkimuksista ja kick off -tilaisuuksista

Opiskelijatutkimukset

Tuovat esille hakeutujien ja opiskelijoiden ohjaustarpeita ja tietovajeita

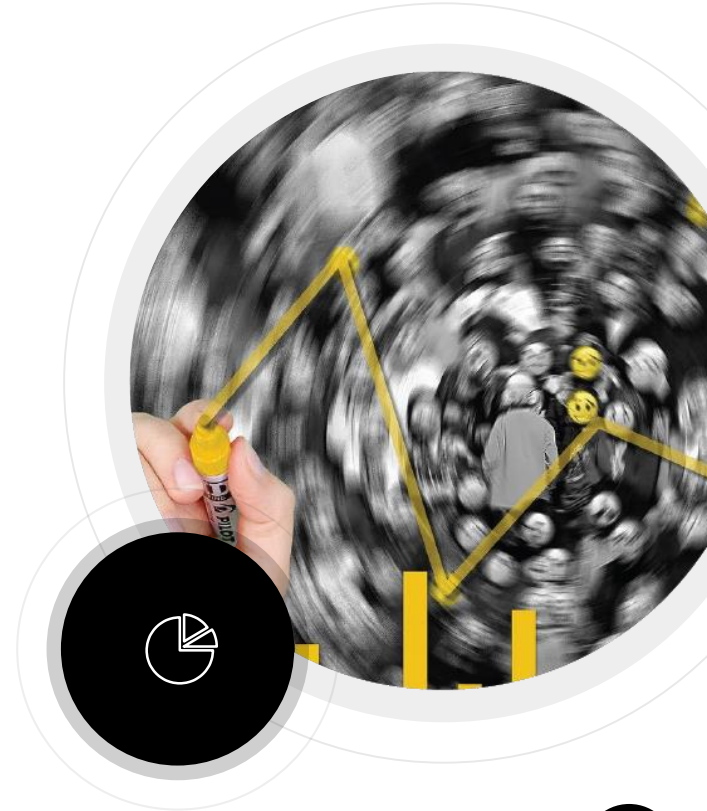
Kick off -tilaisuudet

Tuovat esille hankkeen kohderyhmään kuuluvien sekä oppilaistosten henkilökuntaan kuuluvien ajatuksia ja toiveita

Opiskelija- tutkimukset

Barometrit ja täydentävät tutkimukset

Tarvekartoituksessa opiskelijoiden kokemuksia lähdettiin kartoittamaan Opetuksen ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen keväällä 2019 toteuttamien toisen asteen opiskelijoille suunnattujen kyselyiden avulla.

Näistä saatuja tietoja täydennettiin olemassa olevilla tilastotiedoilla sekä muilla tuoreilla opiskelija- ja nuorisotutkimuksilla.

Amisbarometri

- Sakki ry:n ja Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen toteuttama kyselytutkimus toisen asteen ammatillisen koulutuksen opiskelijoille
- Toteutettu kolmena vuotena: 2015 (N=29 840), 2017 (N=9699), 2019 (N=9584)
- Teemoina mm. koulutukseen hakeutuminen, koulutuksen laatu, opintojen sujuminen, toimeentulo, hyvinvointi sekä työelämä ja tulevaisuus

www.amisbarometri.fi

Amisbarometrin keskeiset käytetyt muuttujat

- Tarvekartoituksessa käytetty painotettua aineistoa, joka huomioi iän, sukupuolen, toimipaikan AVI-alueen ja koulutusalan
- Ikäryhmä: –17, 18–19, 20–24, 25–29 ja 30–
- Sukupuoli
- Äidinkieli
- AVI-alue
- Koulutusala
- Koulutusaste (vain vuosi 2019)

Lukiolaisbarometri

- Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otuksen toteuttama kyselytutkimus lukio-opiskelijoille huhti-toukokuussa 2019
- Kohderyhmänä yleissivistävässä toisen asteen koulutuksessa olevat nuorisokoulutuksen opiskelijat
- 3062 vastaajaa 48 lukiosta eri puolilta Suomea (pl. Ahvenanmaa), vastaajista pääosa 1. ja 2. vuoden opiskelijoita
- Teemoina mm. koulutukseen hakeutuminen, kokemukset opiskelusta ja opintojen eteneminen, opintojen sujuminen, jatko-opinnot, hyvinvointi sekä toimeentulo ja asuminen

www.otus.fi/julkaisu/lukiolaisbarometri-2019/

OKM: Kysely oppivelvollisuuden laajentumisesta

- Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö Otus toteutti OKM:lle nuorille suunnatusta toisen asteen laajennusta käsittelevän mielipidekyselyn analyysin keväällä 2020, kyselyn suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi OKM
- Nuortenideat.fi -sivuston kautta kerätty aineisto sisälsi yli 5300 peruskoulun ja toisen asteen opiskelijan vastaukset
- Kyselyssä kysyttiin oppivelvollisuuden laajentumisen lisäksi mm. avusta opintojen keskeytyessä, harmillisesti taustatietoja oli hyvin vähän saatavilla esim. sukupuolta, ikää tai asuinpaikkaa
- [Raportti](#) (Sarasjärvi & Murto 2020) on julkaistu opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisusarjassa.

Nuorisobarometri 2017

- Vuoden 2017 teemana oli koulutus
- Vastaajia 1902, kohderyhmänä Manner-Suomessa asuvat 15–29 -vuotiaat
- Raportti: Pekkarinen, Elina & Myllyniemi, Sami (toim.) (2018) Nuorisobarometri 2017. Opin polut ja pientareet. Valtion nuorisoneuvoston julkaisuja 58. Nuorisotutkimusseuran/Nuorisotutkimusverkoston julkaisuja 200.
- Artikkelit: Haapakorva, Pasi – Ristikari, Tiina & Kiilakoski, Tomi (2018) Toisen asteen opintojen keskeyttämisen taustatekijöitä. Teoksessa Pekkarinen, Elina & Myllyniemi, Sami (toim.) Opin polut ja pientareet. Nuorisobarometri 2017. Helsinki: Nuorisotutkimusseura, 167–177.

https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2018/03/Nuorisobarometri_2017_WEB.pdf
(1/2021)

TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020

- Vuoden 2020 kyselyyn otti osaa helmi-maaliskuussa 2020 lähes 6000 peruskoululaisen lisäksi reilut 3000 toisen asteen opiskelijaa: lukiolaisia 1926 ja ammatillisia opiskelijoita 1147.

https://www.tat.fi/wp-content/uploads/2020/08/TAT-Nuorten-tulevaisuusraportti-2020-tutkimus_verkojulkaisu.pdf (1/2021)

Tilastoaineistot koulutuksen keskeyttämisestä

- Suomen virallinen tilasto (SVT): Koulutuksen keskeyttäminen. 2018. Verkkajulkaisu ja StatFin-tietokannat. Tilastokeskus. Saatavilla: <http://www.stat.fi/til/kkesk/index.html> (1/2021)
- Pensonen, S. & Ågren, S. (2018) Ammatillisen koulutuksen läpäisyn määrällisen seurannan selvitys lukuvuodelta 2016–2017. Opetushallitus. Raportit ja selvitykset 2018:2. Saatavilla: <https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/ammattillisen-koulutuksen-lapaisyn-maarallisen-seurannan-selvitys> (1/2021)

Muita aihepiiriin kytkeytyviä tutkimuksia ja selvityksiä

- Gretschel, A. & Myllyniemi, S. (2021) Kuulummeko yhteiskuntaan? Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten käsityksiä tulevaisuudesta, demokratiasta ja julkisista palveluista. Kunnallisalan kehittämissäätöön Tutkimusjulkaisu-sarjan julkaisu nro 110. https://kaks.fi/wp-content/uploads/2021/01/tutkimusjulkaisu-110_nettiin.pdf (1/2021)
- Simonen, J. (2019) ”Mä koitan itse selviytyä kaikesta” – tutkimus työn ja koulutuksen ulkopuolella olevista nuorista. e2 Tutkimus. https://e2.fi/julkaisut/ma_koitaa_itse_selviytya
- Reinikainen, R. (2018) Tietopaketti opintojen keskeyttämisestä. Otus, Voimaa opiskeluun -hanke. https://voimaaopiskeluun.diak.fi/wp-content/uploads/sites/7/2018/11/Voimaa_opiskeluun_Tietopaketti_opintojen_keskeyttamisesta_final.pdf (1/2021)

Hankkeen alueelliset kick off -tilaisuudet

Hankkeessa viisi alueellista kick off -tilaisuutta

- Kohderymänä sekä hankkeen kohderyhmään kuuluvia mm. Ohjaamoissa, te-palveluissa ja oppilaitoksissa ohjauksen parissa työskenteleviä että heidän esimiehiään ja vastuuhenkilöitä
- Hankkeessa mukana olevat ammatillisen koulutuksen järjestäjät organisoivat (Brahe 1, Lappia 2 & Sedu 2 tilaisuutta)
- Toteutus etätapaamisina marras-joulukuussa 2020, kesto 1–2 h
- Hankkeen esittelyn jälkeen keskusteluja käytiin osin opiskelijatutkimuksista saatujen tulosten pohjalta ohjauksen ajankohtaisista kysymyksistä sekä osaamistarpeista ja toiveista toteutettavaan verkkovalmennukseen liittyen mm. sisällöistä ja toteuttamistavoista
- Keskustelujen painopisteet vaihtelivat eri kick offeissa

Alueellisista kick off -tilaisuuksista

- Sedun ensimmäinen, 10.11. järjestetty kick off oli suunnattu esimiehille (10 hlöä) ja toinen, 17.11. kick off ohjauksen parissa työskenteleville (5 hlöä)
- Brahen kick offiin 3.12. kutsuttiin laajasti alueella ohjaukseen kytkeytyviä toimijoita ja heistä 12 osallistui tapaamiseen
- Lappiassa 3.12. pidetyn kick offin osallistujat olivat Lappian pedagogisen tiimin jäseniä (10 hlöä) ja 16.11. kick offissa hankkeen kohderyhmää (5 hlöä)
- Keskusteluja kohderyhmän kanssa oli myös ennen ja jälkeen tilaisuuksien ja heillä oli mahdollisuus tuoda näin esille toiveitaan ja ajatuksiaan verkkokoulutuksesta sekä muutoin hankkeen aihepiiristä
- Tilaisuuksiin kutsuttuja osallistetaan myös hankkeen jatkotoimintaan

Katsaus digitaalisiin ohjaus- palveluihin

Digitaaliset ohjauspalvelut

- Hankkeessa kehitettävän verkkovalmennuksen yhtenä tavoitteena on tutustuttaa osallistujia Opintopolkuun ja muihin digitaalisiin palveluihin
- Virallisten tahojen ylläpitämien sivustojen lisäksi tietoa erilaisista opinto-ohjaajien käyttämisestä digitaalisista ohjauspalveluista kartoitettiin mm. etsimällä suosituksia ja vinkkejä opinto-ohjaajien Facebook-ryhmästä, hyödyntämällä hankehenkilöstön asiantuntemusta sekä tekemällä yhteistyötä erilaisten muiden aihepiiriin liittyvien hankkeiden ja tahojen kanssa
- Alkuselvityksessä haluttiin nostaa esille erityyppiä sivustoja erilaisiin ohjaustarpeisiin esim. avuksi osaamisen tunnistamisen kartoittamiseen
- Esiin nostettuja digipalveluita luokiteltiin mm. sen perusteella kenelle ne on ensisijaisesti suunnattuja ja ovatko sivustot maksuttomia vai maksullisia

2

**Siirtymät
sujuviksi
– opiskelijoiden
ohjaustarpeita
eri vaiheissa**

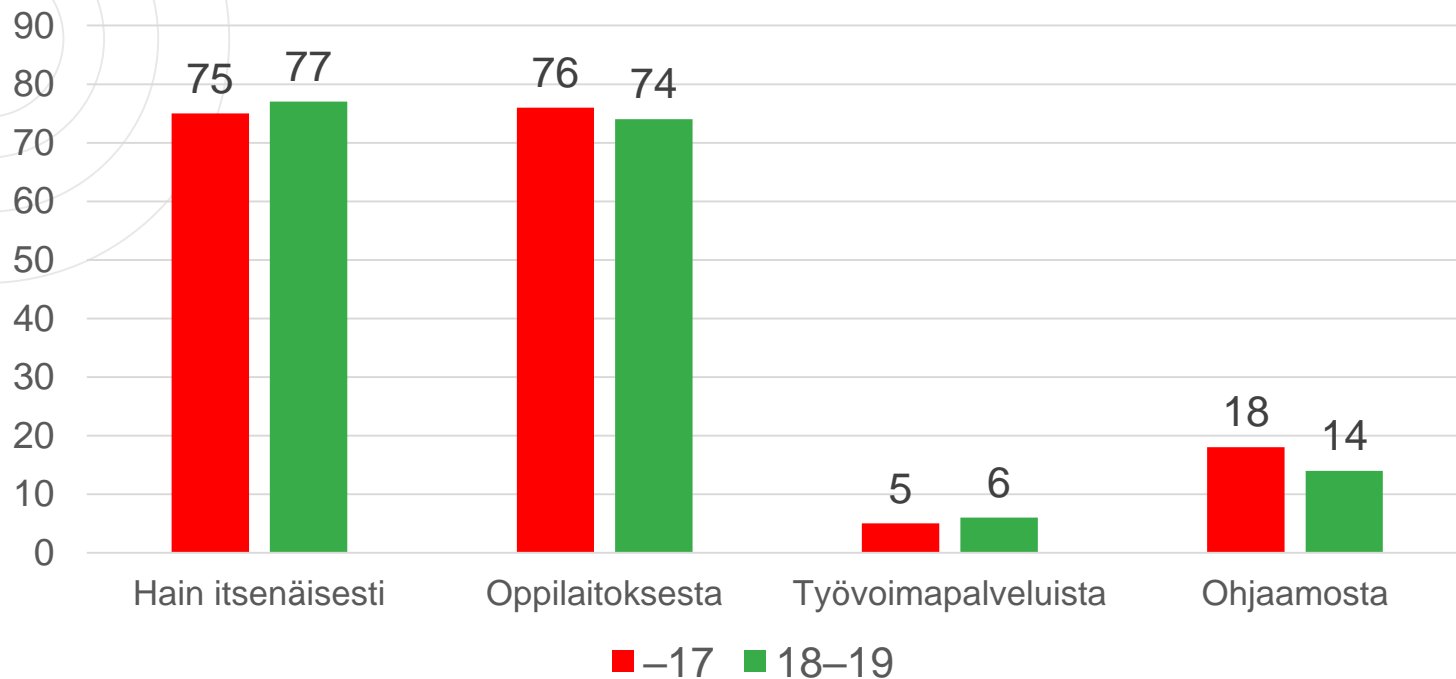
Peruskoulusta toiselle asteelle

Amisbarometri 2019: Mistä sait tietoa ja ohjausta opintoihin hakeutumiseen? (%)

	Kyllä	Ei	N
Hain tietoa itsenäisesti	88	12	3 883
Oppilaitoksesta	49	51	3 368
Työvoimapalveluista	28	72	3 344
Ohjaamosta	9	91	3 165

Nuorimpien vastaajien tieto- ja ohjauslähteet, %-osuus, jotka mainitsivat tavan/lähteen

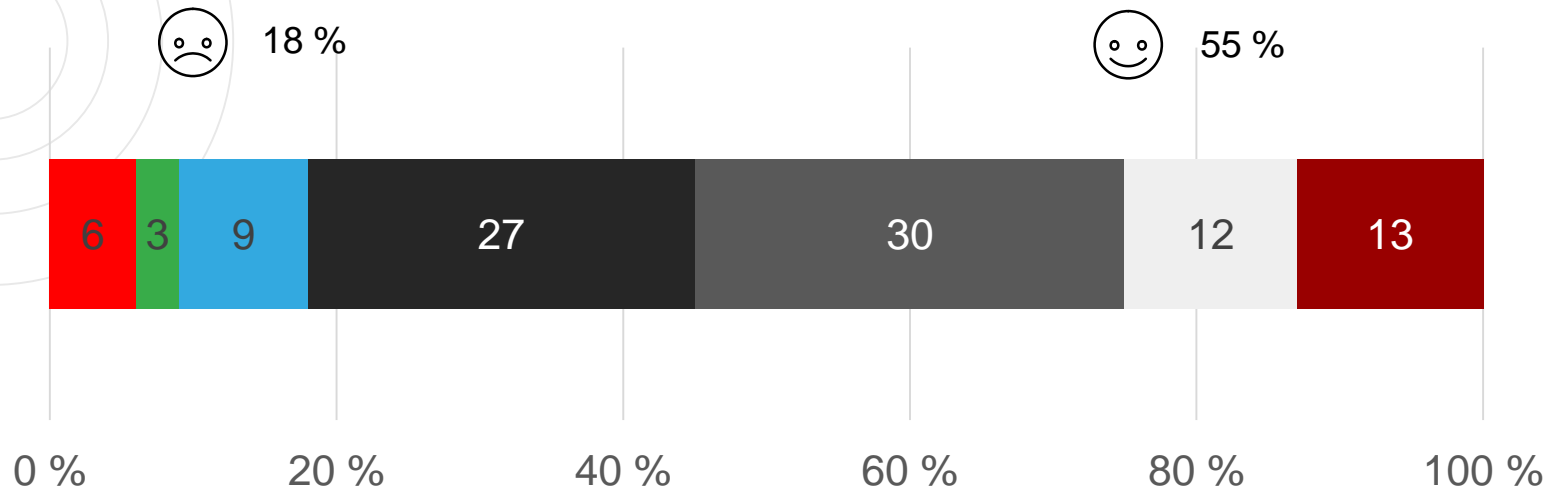

Eri ikäisillä erilaiset kanavat saada tietoa ja ohjausta opintoihin hakeutumiseen

- Vanhemmat opiskelijat hakivat nuoria enemmän itsenäisesti tietoa opinnoista, alle 17-vuotiasta neljännes ei ollut etsinyt itsenäisesti tietoa
- Vanhemmat opiskelijat olivat hyödyntäneet (luonnollisesti) enemmän työvoimapalveluita: 20–24 v.: 14 %, 25–29 v.: 32 %, 30– v.: 39 %
- Nuoremmat olivat saaneet enemmän tietoa ja ohjausta oppilaitoksista: alle 17 v. ja 18–19 v. vain neljännes ei maininnut oppilaitoksia, vanhemmista ikäryhmistä yli puolet jätti mainitsematta
- Ohjaamojen kohderyhmään kuuluvista nuorimmat ikäryhmät mainitsivat ohjaamon useimmin (18 %) ja 25–29 -vuotiaat harvimminkin (9 %)

Kokemus saadun ohjauksen riittävydestä

Sain riittävästi ohjausta alavalinnan ja opintoihin hakeutumisen tueksi

■ Täysin eri mieltä

■ Ei samaa eikä eri mieltä

■ Täysin samaa mieltä

■ Vahvasti eri mieltä

■ Samaa mieltä

■ Eri mieltä

■ Vahvasti samaa mieltä

Lähde: Amisbarometri 2019

Kokemus riittävästä ohjauksesta alavalintaan ja opintoihin hakeutumiseen

- Miehet olivat toisia tyytyväisempiä saamaansa ohjaukseen alavalinnan ja opintoihin hakeutumisen osalta. Heistä 61 % oli samaa mieltä väitteen kanssa, kun naisista 53 % ja muun sukupuolista 40 %
- Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvista 67 % olivat samaa mieltä väittämän kanssa, kun taas suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvista reilu puolet (53 % & 52 %)
- Iän myötä kokemus hieman heikkeni: nuorimmista ikäluokista 2/3 oli väittämän kanssa samaa mieltä, kun taas 30-vuotta täyttäneistä reilu puolet

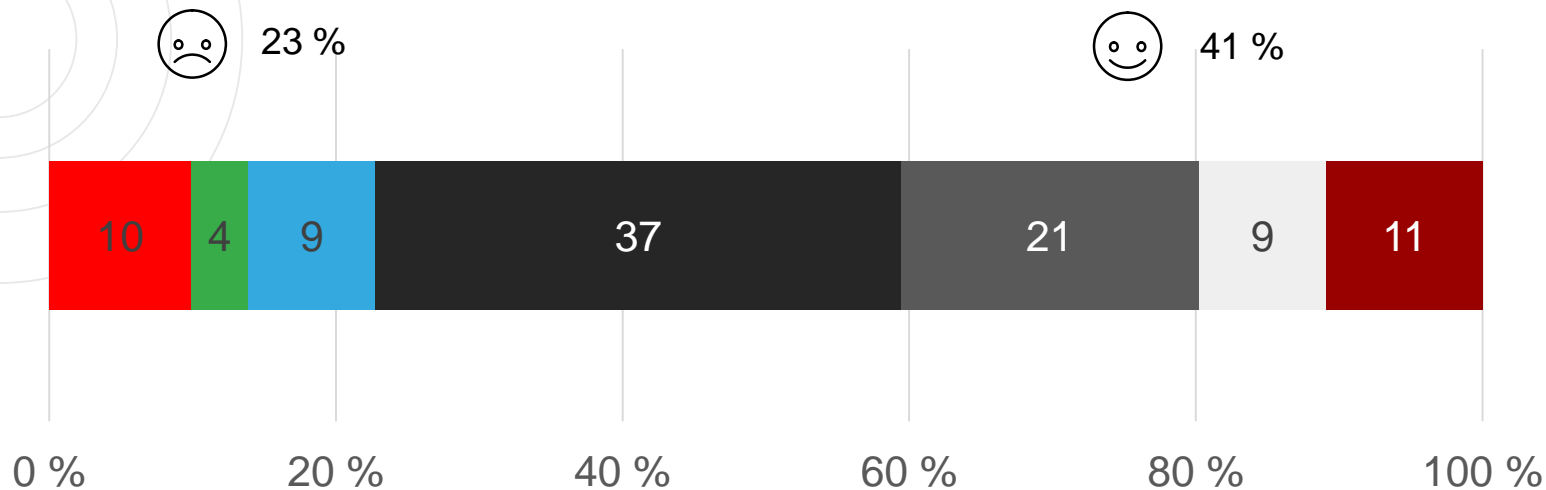
Lähde: Amisbarometri 2019

Kokemus riittävästä ohjauksesta alavalintaan ja opintoihin hakeutumiseen

- Koulutusala heijastui opiskelijoiden vastauksissa: kaupan ja hallinnon opiskelijoista 62 % ja palvelualojen opiskelijoista 60 % oli samaa mieltä riittävydestä, kun taas humanististen ja taidealojen opiskelijoista vajaa puolet (48 %) oli samaa mieltä riittävydestä
- Myös asuinpaikka vaikutti: tyytyväisimpiä olivat Lounais-Suomessa asuvat (60 %) ja vähiten tyytyväisiä Itä-Suomessa (49 %) ja Lapissa (50 %) asuvat

Kokemus ohjauksesta oikealle alalle

Minut ohjattiin hakeutumaan oikealle alalle

■ Täysin eri mieltä

■ Ei samaa eikä eri mieltä

■ Täysin samaa mieltä

■ Vahvasti eri mieltä

■ Samaa mieltä

■ Eri mieltä

■ Vahvasti samaa mieltä

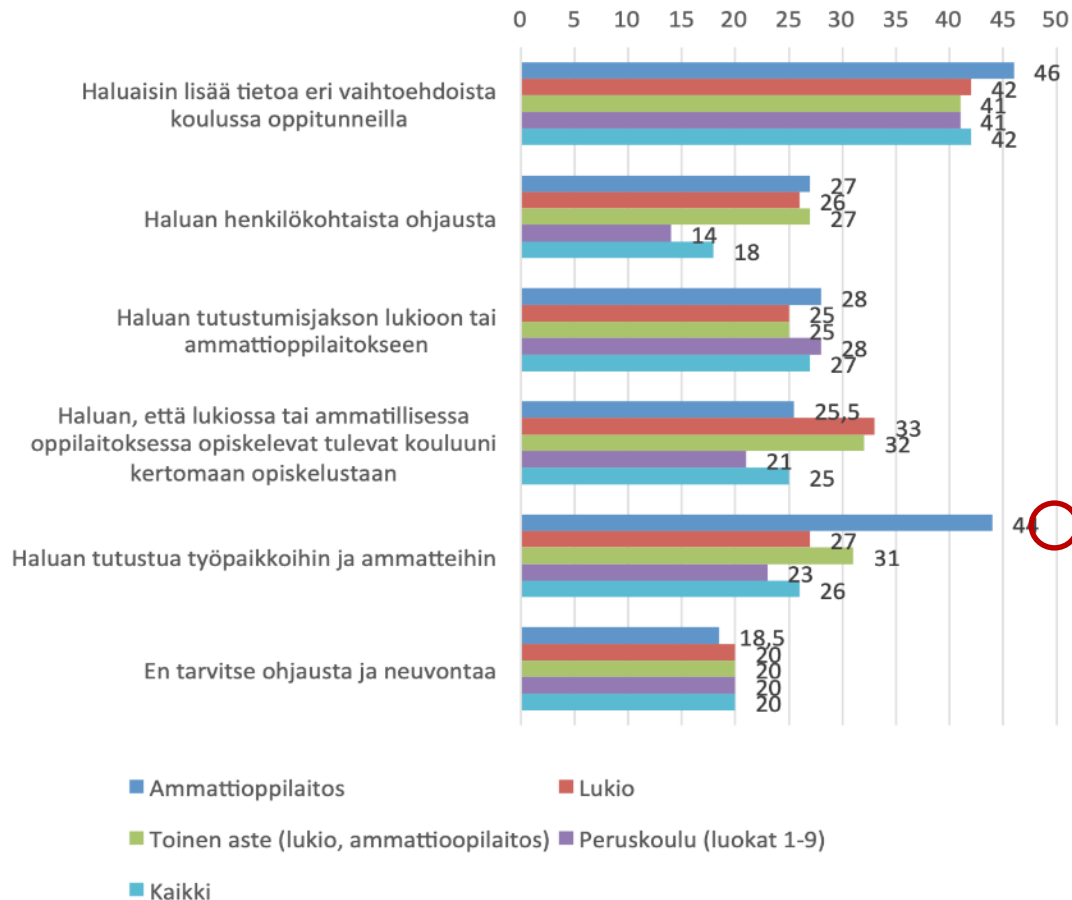
Lähde: Amisbarometri 2019

Kokemus oikealle alalle ohjauksesta vaihteli

- Miehet kokivat eniten saaneensa ohjausta oikealle alalle ja heistä lähes puolet (46 %) ajattelivat näin, naisista 39 % oli samaa mieltä ja muun sukupuolisista 30 %
- Myös äidinkieli erotti. Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvista 67 % oli samaa mieltä oikealle alalle ohjauksesta, kun taas suomea äidinkielenään puhuvista 37 % ja ruotsia puhuvista 43 %
- Iän myötä kokemus hieman heikkeni: alle 17-vuotiasta puolet (51 %) oli väittämän kanssa samaa mieltä, kun taas vähintään 30-vuotiaista 38 %
- Koulutusala heijastui opiskelijoiden vastauksissa: kaupan ja hallinnon opiskelijoista lähes puolet (48 %) olivat samaa mieltä, kun taas maa- ja metsätalousalojen sekä humanististen ja taidealojen opiskelijoista vain kolmannes (34 %)

Hakijat toivovat ohjauksen ja neuvonnan tekevän vaihtoehdot tutuiksi

Millaista ohjausta ja neuvontaa toivoit tai toivot saavasi lukioon tai ammatilliseen koulutukseen hakeutumisessa? (%)

Lähde: Sarasjärvi & Murto
2020, OKM

Oppivelvollisuuden laajentuminen

Kevään 2019 barometrit osoittivat, että suurin osa toisen asteen opiskelijoista suhtautui positiivisesti oppivelvollisuuden laajentamiseen. Noin kolmanneksella ei ollut kantaa asiasta ja naiset kannattivat hieman miehiä enemmän muutosta.

Lähde: Lukiolaisbarometri 2019, Amisbarometri 2019

Tulisiko oppivelvollisuus laajentaa koskemaan myös toisen asteen tutkintoa?

Lukiolaiset

Kyllä 46 %

Ei 25 %

En osaa sanoa 30 %

43 % / 29 % / 28 %

49 % / 21 % / 31 %

Ammatillisessa opiskelevat

Kyllä 42 %

Ei 22 %

En osaa sanoa 36 %

37 % / 24 % / 38 %

48 % / 19 % / 33 %

Tietoa muutoksista kuitenkin tarvitaan.

Nuorilla on monenlaisia tiedon tarpeita oppivelvollisuuden laajentumisesta ja kevään 2020 kyselyssä opettajien rooli tiedon jakajina korostui: vastanneista 2/3 toivoi kuulevansa opettajilta laajentumisesta.

Ks. Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

Keväällä 2020 tehdyssä kyselyssä esiin nousseet tiedontarpeet oppivelvollisuuden laajentumisesta:

Taulukko 12 Mitkä asiat oppivelvollisuudessa kiinnostavat eniten? Mistä haluat saada lisää tietoa? (%).

Oppivelvollisuuden laajentamisessa kiinnostaa eniten:	Nykyinen oppilaitos:		
	Peruskoulu (luokat 1-9)	Toinen aste	Kaikki
Opiskelijan velvollisuuksista	44	32	40
Oppimateriaalien ja välineiden maksuttomuudesta	49	51	50
Koulumatkojen maksuttomuudesta	26	34	29
Asumiskustannusten korvaamisesta	23	26	24
Mahdollisista sanktioista opiskelijalle tai vanhemmille	13	19	15
En mistään	11	29	17
Yhteensä (n)	n = 3 671	n = 1 651	n = 5 322

Keväällä 2020 tehdyssä kyselyssä esiin nousseet tavat kuulla oppivelvollisuuden laajentumisesta:

Taulukko 11 Tapa, jolla haluaa saada lisää tietoa oppivelvollisuuden laajentamisesta nykyisen oppilaitoksen mukaan (%)

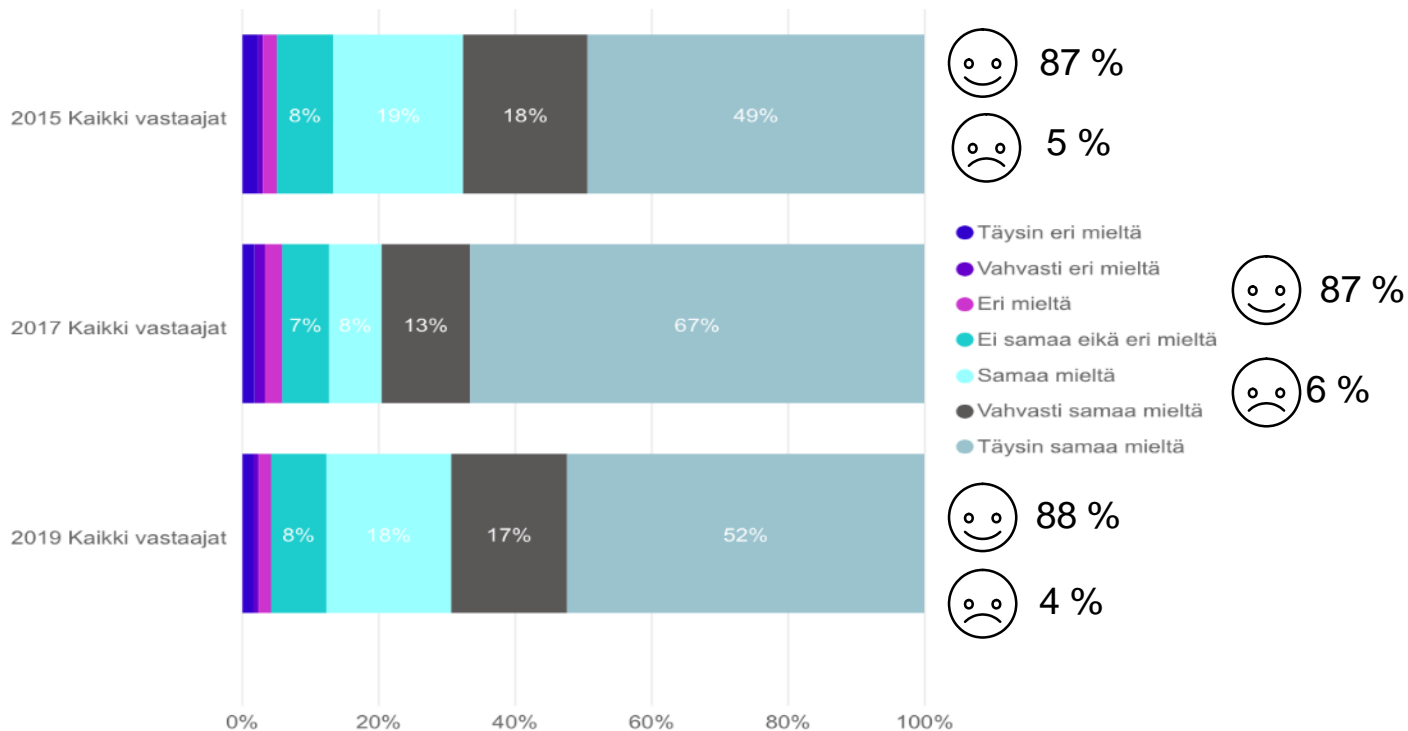
Tahtoisin kuulla oppivelvollisuuden laajentamisesta	Nykyinen oppilaitos		
	Peruskoulu (luokat 1-9)	Toinen aste	Kaikki
Omasta koulusta opettajilta	70	64	68
Verkkosivuilta (esim. OKM ja OPH)	28	42	32
Vanhemmilta	17	7	14
Tubettajilta	14	11	13
Instagramista	11	15	12
Mainoksista	7	10	8
Twitteristä	2	4	3
Yhteensä	n = 3 671	n = 1 651	n = 5322

**Kaikille opiskelujen jatkaminen
toisella asteella ei ole
kuitenkaan itsestäänselvyys,
jolloin tarvitaan erilaisia
vaihtoehtoja sekä
resursseja tukea ja ohjata nuoria
valintojen edessä.**

**Viime vuosina
noin 5 %
ammattillisessa
koulutuksessa
opiskelevista ei
opintojen
jatkaminen
perusasteen
jälkeen ole
ollut selvyyä**

Minulle oli selvää, että haluan jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen

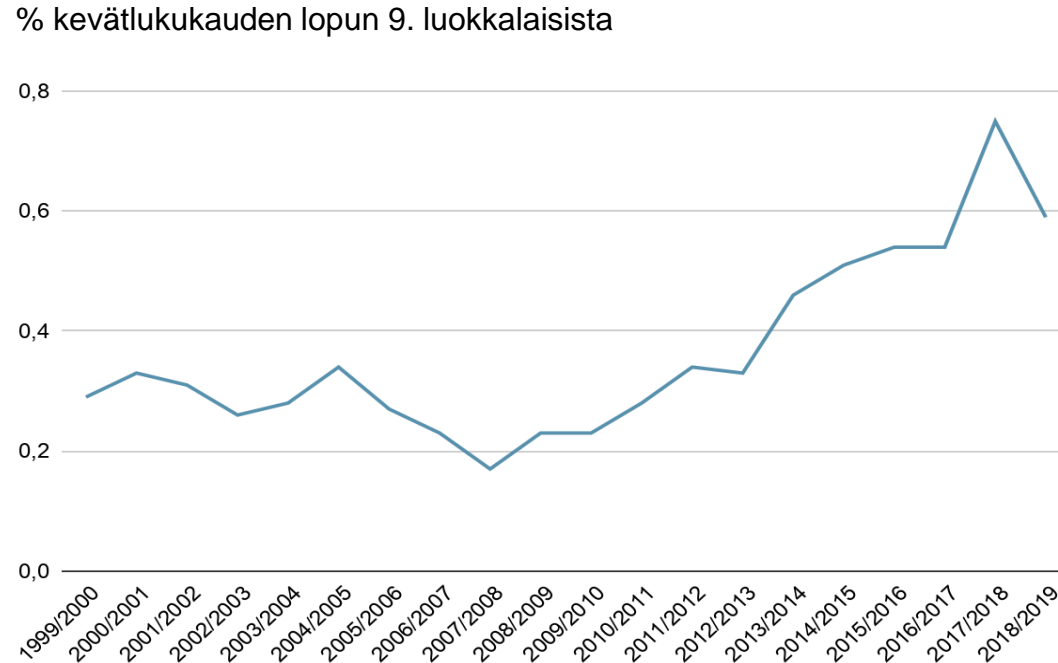

Opintojen jatkaminen oli vähiten selvää...

- Muunsukupuolisille, sillä heistä 12 % oli eri mieltä selvyuden kanssa, kun naisista ja miehistä 5 % ajatteli näin
- Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuville (12 % eri mieltä), kun suomea äidinkielenään puhuvista 4 % ja ruotsia 8 % oli eri mieltä väittämän kanssa
- Vanhemmille vastaajille (14 % eri mieltä) ja iän noustessa lisääntyi kokemus siitä, ettei jatko ollut itsestään selvää. Nuorimmista eri mieltä oli 3–4 %

Pienellä osalla jo peruskoulu jää suorittamatta – määrä lisääntynyt viime lukuvuosina

Viime lukuvuosina ollut 300–450 oppivelvollisuus iän ohittanutta, jotka jättäneet suorittamatta peruskoulun oppivelvollisuutensa aikana

Toiselta asteelta jatko-opintoihin

13 % Lukiolaisbarometrin vastaajista aikoi pitää ensisijaisesti välivuoden lukion jälkeen, koska tarvitsevat mm. lepoa, aikaa miettiä tulevaisuutta ja rahaa

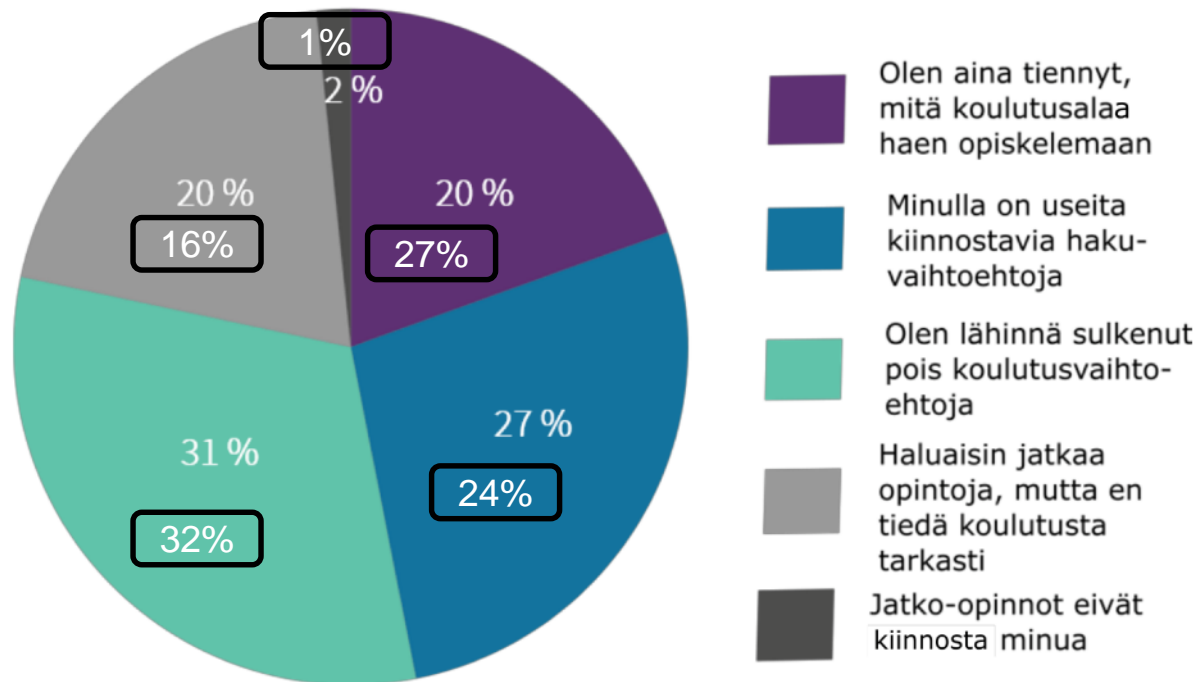
Taulukko 1. Vastasit äsken, että aiot pitää välivuoden. Miksi aiot pitää välivuoden? Voit valita useita vastausvaihtoehtoja.

	% (N = 396)
Aion levätä	60 %
Tarvitsen lisää aikaa miettiä tulevaisuuden suunnitelmia	59 %
Haluan valmistautua pääsykokeisiin paremmin	30 %
Haluan säilyttää ensikertalaisen statukseni, koska en ole vielä varma, mitä haluan opiskella jatkossa	19 %
Terveydelliset syyt	5 %
Aion mennä töihin, koska haluan työkokemusta	33 %
Aion mennä töihin, koska tarvitsen rahaa	53 %
Aion mennä töihin muusta syystä	3 %
Jokin muu syy, mikä?	22 %
En osaa sanoa	2 %

Taulukko 1. Syyt välivuoden pitämiseen. Prosentit ovat [Kyllä=1] vastanneiden osuudet kokonaisvastanneista (N). Kolme suosituinta vastausvaihtoehtoa on lihavoituna.

**Enemmistöllä
lukiolaisista
ei ole tarkkaa
ajatusta minne
hakisi
opiskelemaan
lukion jälkeen**

Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten jatko-opiskelusuunnitelmiasi tällä hetkellä?

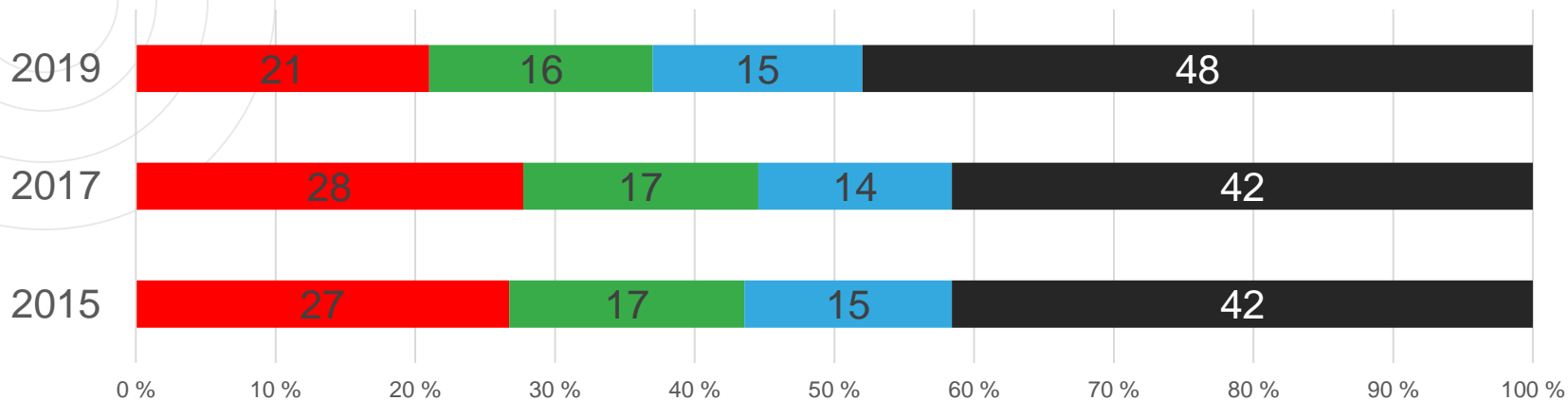
Kuvio 3. Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten jatko-opiskelusuunnitelmiasi tällä hetkellä? N = 2 988.

3. ja 4. vuoden opiskelijat (n=149)

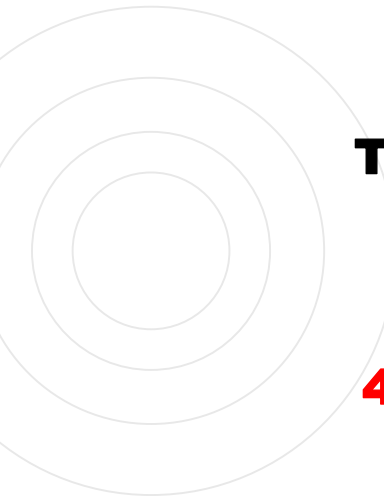
Lähde: Sarasjärvi 2019, Lukiolaisbarometri 2019

Lähes puolet ammatillisen koulutuksen opiskelijoista aikeissa jatkaa opintoja

Aiotko jatkaa opiskelua tämänhetkisten opintojesi jälkeen?

- Kyllä, heti tai enintään vuoden kuluttua siitä, kun valmistun nykyisistä opinnoistani
- Kyllä, mutta yli vuoden kuluttua siitä, kun valmistun nykyisistä opinnoistani
- En aio jatkaa opintojani
- En osaa sanoa

**TAT:n Nuorten tulevaisuusraportista 2020 ilmeni,
että valmistumisen jälkeisenä vuonna
(tai asepalveluksen jälkeen)
ammattillisista opiskelijoista:**

- 40 %** mainitsi hakevansa ammattikorkeakouluun
- 24 %** suorittamaan ammatti- ja erikoisammattitutkintoa
- 15 %** mainitsi hakevansa yliopistoon ja
- 10 %** opiskelemaan ulkomaille

Lähde: TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020 -tutkimus

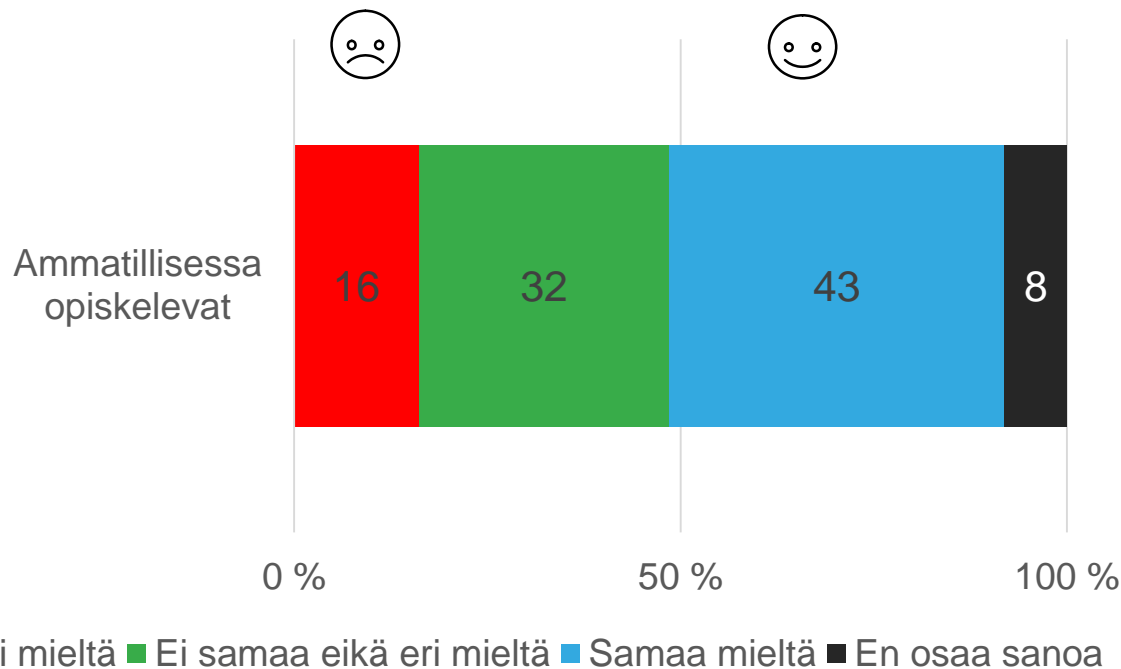

Ohjauksessa tulisi huomioida, että jatko-opinnoista kertominen ja ohjaus oman valinnan tekemiseen ovat tärkeitä myös ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville.

Monella opiskelijalla olisi myös tarvetta saada enemmän tietoa ja ohjausta, jotteivät he jäisi yksin pohtiessaan jatko-opintoja joko heti opintojen jälkeen tai myöhemmin.

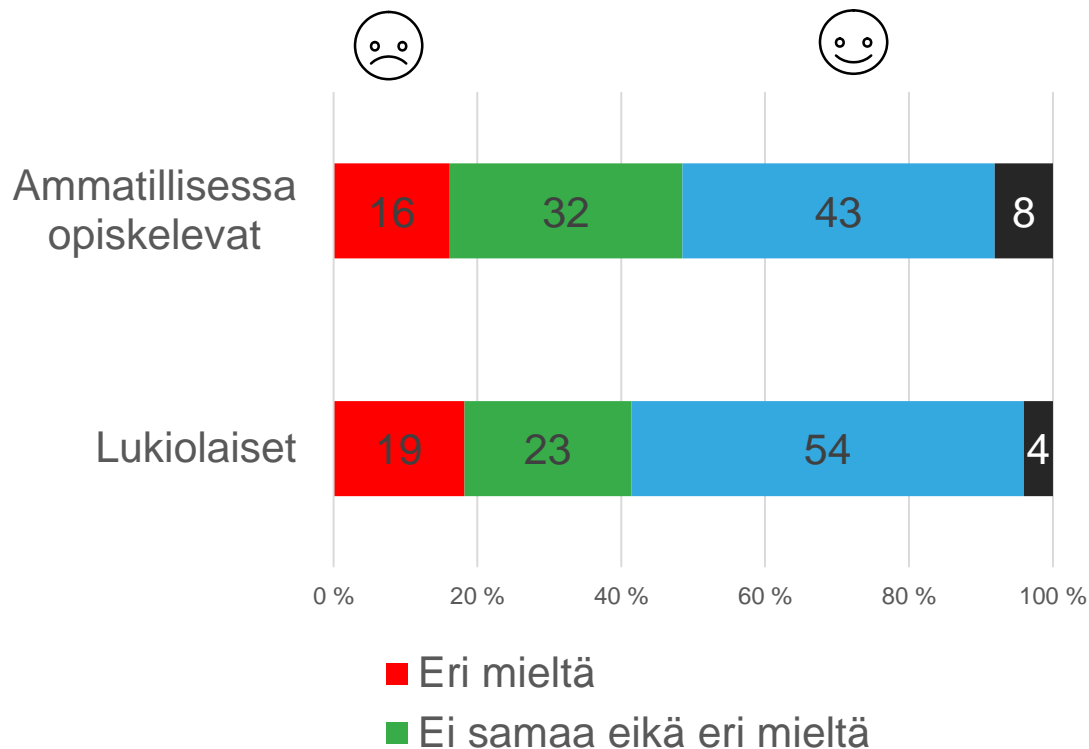
**Reilu 40 %
ammattillisen
koulutuksen
opiskelijoista
kokee saaneensa
riittävästi tietoa
ja ohjausta
jatko-opintoihin**

Olen saanut opinto-ohjaajalta riittävästi tietoa ja ohjausta jatko-opintoihin

Lukiolaiset yleisesti tyytyväisempiä kuin ammatillisen koulutuksen opiskelijat opinto-ohjaajalta saamaansa ohjaukseen ja tiedotukseen jatko-opintoihin hakeutumisesta

Olen saanut opinto-ohjaajalta riittävästi tietoa ja ohjausta jatko-opintoihin

Opiskelijoiden kesken oli eroja siinä, kuinka tyytyväisiä he olivat jatko-opintoihin ohjauksessa

- Lukiolaisista miehet olivat toisia tyytyväisempiä, samoin suomea äidinkielenään puhuvat ja taajaan asutuissa kunnissa asuvat
- Myös lukio-opintojen vaihe vaikutti ja tyytyväisempiä olivat 2. vuoden opiskelijat
- Ammatillisen koulutuksen opiskelijoissa myös miehet olivat tyytyväisempiä, tosin silti lukiolaismiehet olivat heitä hieman tyytyväisempiä (52 % vs. 64 %)
- Äidinkielen osalta tyytyväisimpiä ammatillisen koulutuksen opiskelijoista olivat muuta kuin suomea tai ruotsia puhuvat
- län puolesta taas tyytyväisimpiä olivat nuorimmat ikäluokat, kun taas 20–24 -vuotiassa oli eniten (22 %) eri mieltä väitteen kanssa

TAT:n Nuorten tulevaisuusraportista 2020 kävi sama ilmi, että lukiolaiset kokivat ammatillisia opiskelijoita useammin saaneensa riittävästi tietoa ja ohjausta jatko-opintoihin liittyen (43 % vs 24 %).

Vastanneet olivat kuitenkin kaikkienensa tyytymättömämpiä kuin Amisbarometrin ja Lukiolaisbarometrin vastaajat.

– Pidempään opiskelleet tyytyväisempiä.

Lähde: TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020 -tutkimus

Urasuunnittelun osalta kokemus riittävästä tiedosta ja ohjauksesta oli jatko-opintoja heikompi sekä ammatillisilla opiskelijoilla että lukiolaisilla. Vain viidennes molemmista toisen asteen opiskelijaryhmistä vastasi kysymykseen myöntävästi.

Lähde: TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020 -tutkimus

– Urasuunnittelu terminä voi olla vielä monelle vieras ja tärkeää olisi tehdä sitä opiskelijoille tutummaksi.

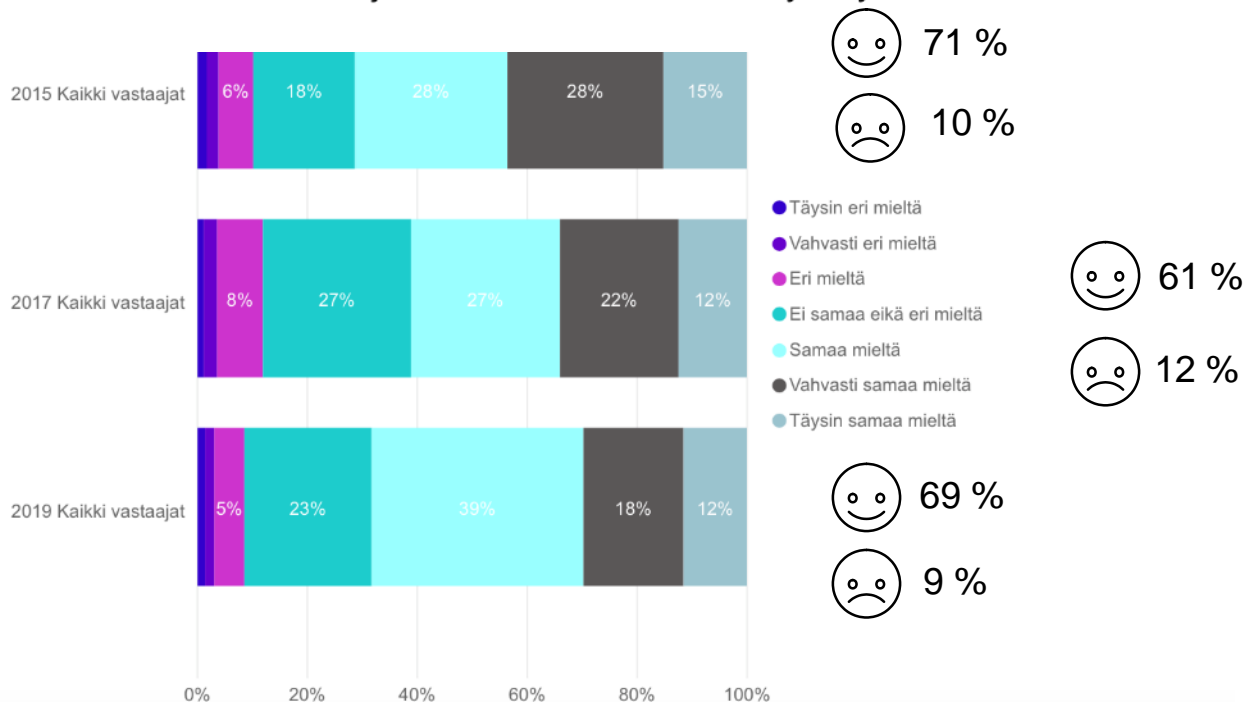
**Toiselta asteelta
kohti työelämää
– keskiössä oman
osaamisen
tunnistaminen**

**Enemmistö
ammattillisen
koulutuksen
opiskelijoista
uskoo omaa
osaamiseensa,
n. 10 % ei usko
ammattitaidon ja
osaamisen olevan
riittävän hyvä
työelämään**

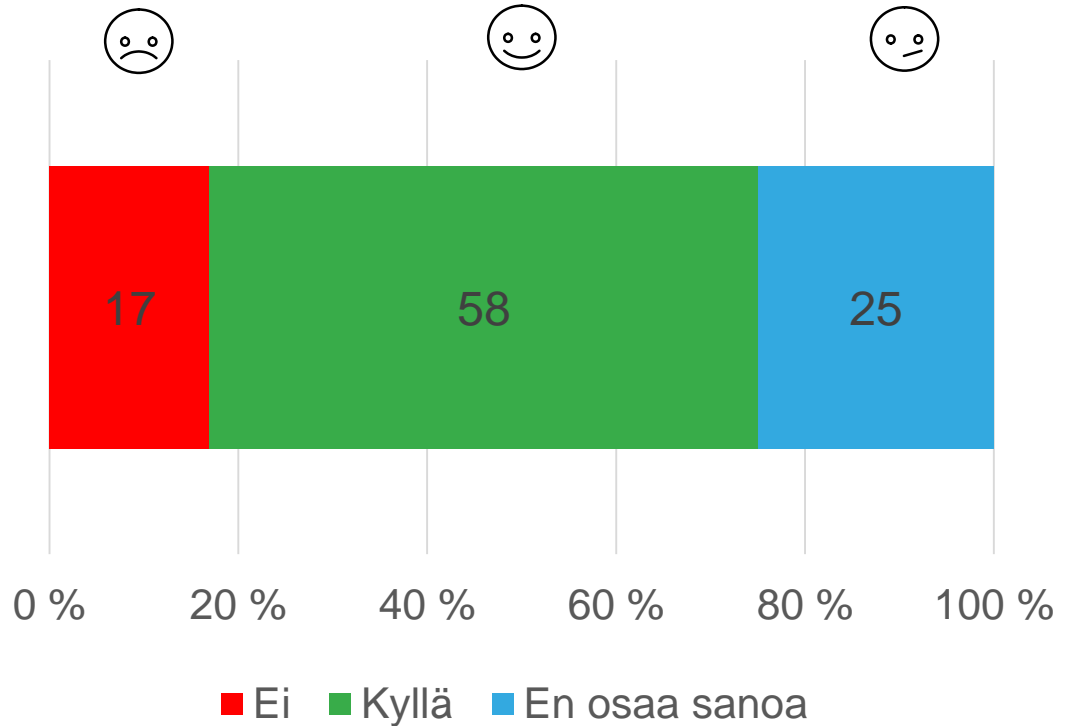
F52 Kuinka hyvin tunnistat itsesi seuraavista työhön ja työelämään liittyvistä väitteistä?

Ammattitaitoni ja osaamiseni on riittävän hyvä työelämään

Minulle on tehty henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma

**Neljännes
ammattillisen
koulutuksen
opiskelijoista ei
tiennyt onko
heillä tehtynä
henkilökohtainen
osaamisen
kehittämis-
suunnitelma**

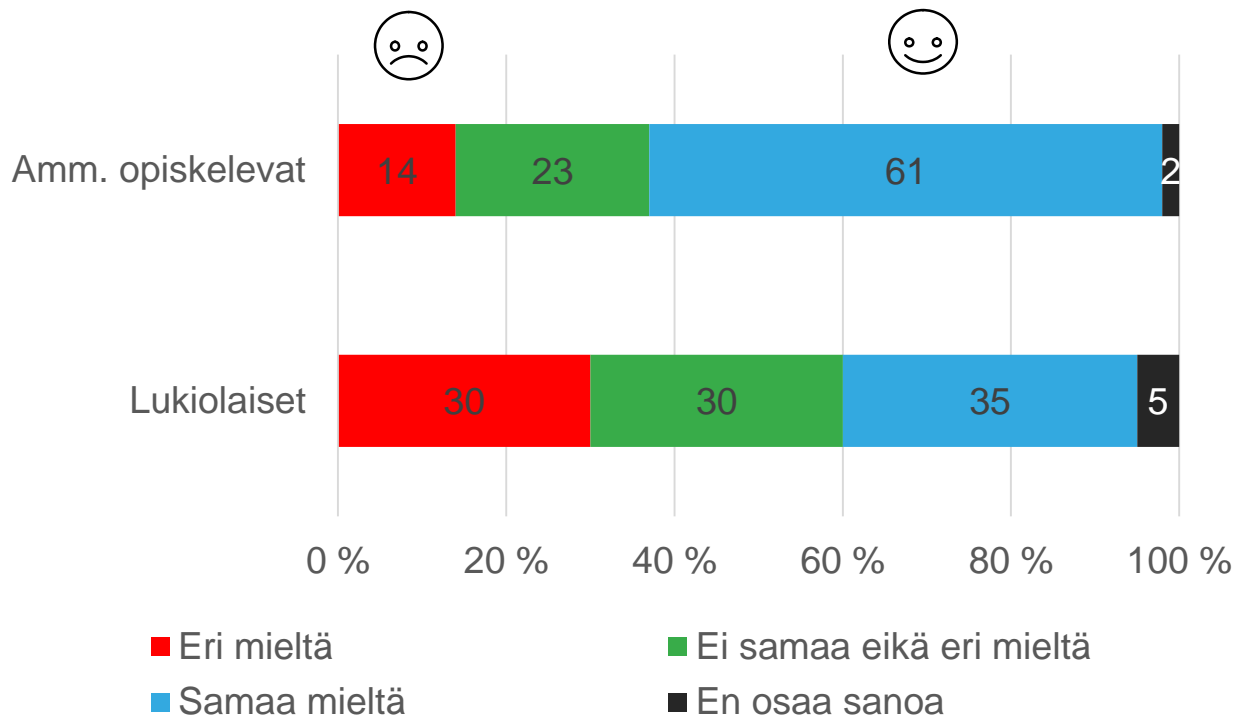

**Oman osaamisen tunnistamisen
vahvistamisen ja toimien tutuksi
tekemisen lisäksi toisen asteen
opiskelijat tarvitsevat ja toivovat
lisää tietoa työelämästä.**

**Barometreistä
ilmeni ammatillisen
koulutuksen
opiskelijoiden
suurempi
tyytyväisyys
saatuun tietoon
työelämästä ja
työpaikoista**

* Amisbarometrin väittämässä
ei ollut sanaa oppilaitokseni

Olen saanut (oppilaitokseni)* opettajilta riittävästi tietoa
työelämästä ja työpaikoista

Myös nuorten tulevaisuusraportista ilmeni se, että ammatilliset opiskelijat kokivat lukiolaisia useammin saaneensa riittävästi tietoa työelämästä opintojensa aikana. Ammatillisista opiskelijoista 60 % ajatteli näin, kun lukiolaisista vastaavasti 40 %.

Lukiolaisista kaksi kolmesta toivoikin kuulevansa koulussa lisää työelämästä ja ammatillisista opiskelijoistakin reilu puolet (52 %).

Lähde: TAT Nuorten tulevaisuusraportti 2020 -tutkimus

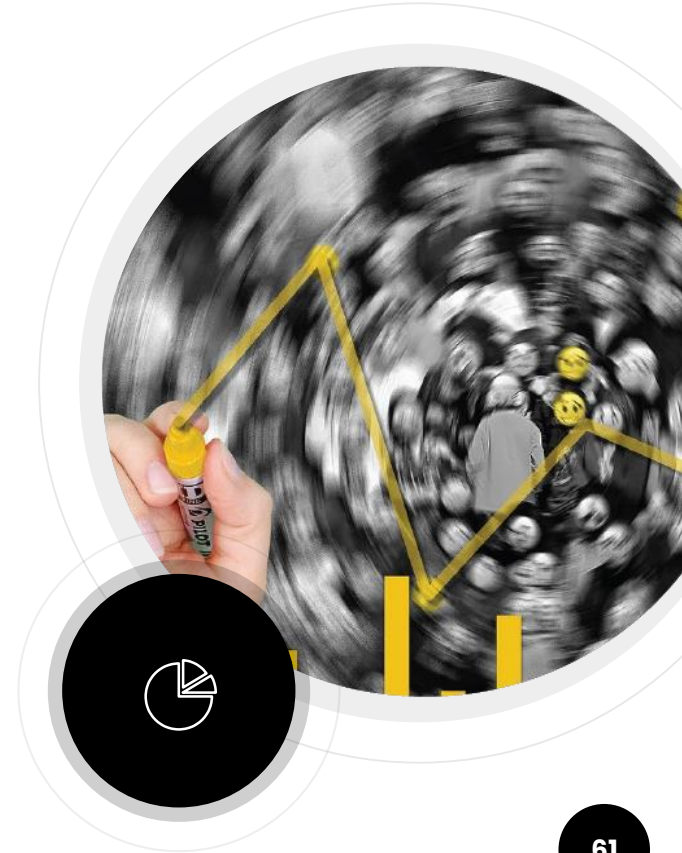
A 3D maze with white walls and a red path. A large white circle is overlaid on the center, containing text. To the left of the circle is a grey circle with the number 3. To the right of the circle is a target icon with concentric circles.

3

**Toisen asteen
opintojen
keskeyttäminen:
uhka vai
mahdollisuus?**

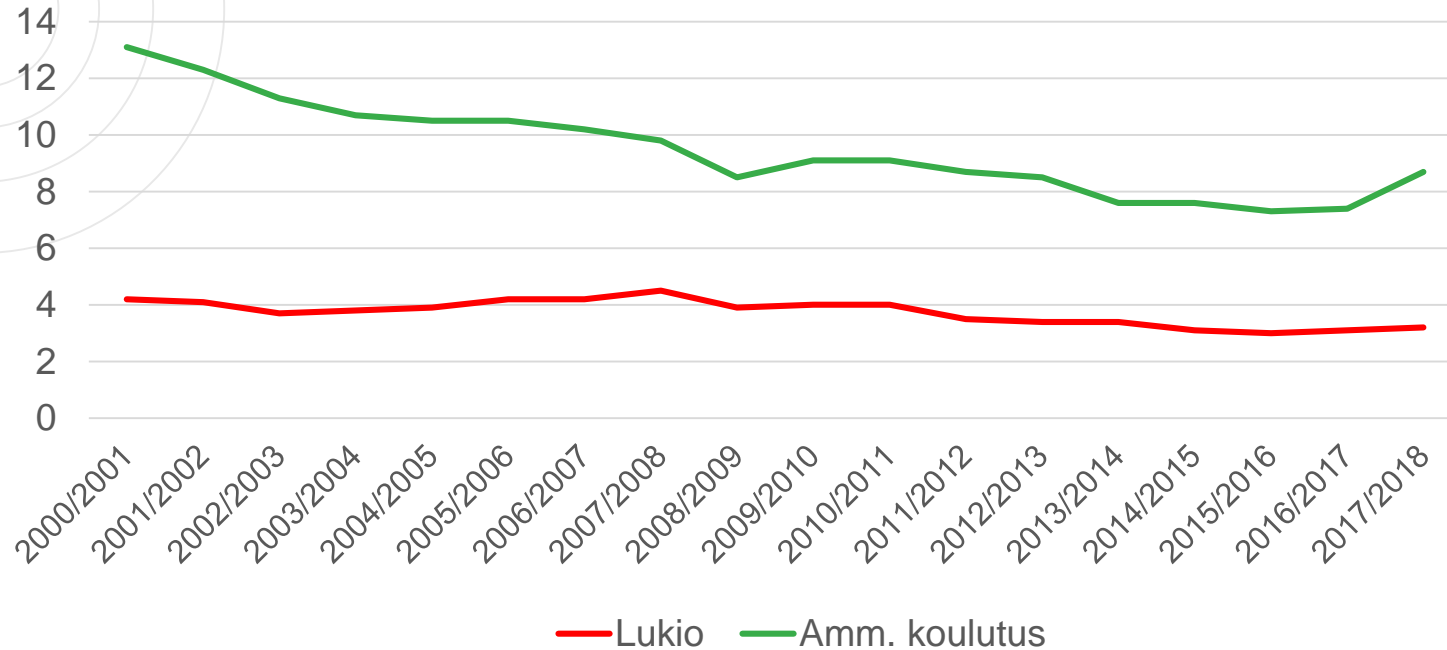
Opintojen keskeyttäminen tilastojen valossa

Keskeyttämistilastoista nähdään, että...

- Nuorilla toisen asteen koulutuksen keskeyttäminen on vähentynyt 2000-luvun alusta, mutta ammatillisessa koulutuksessa nousi lukuvuonna 2017/2018
- Kaikenikäisillä lukio-opintojen keskeyttäminen johtaa ammatillisen koulutuksen keskeyttämistä hieman harvemmin kokonaan tutkinto-opiskelun keskeyttämiseen
- Amatillisten opintojen keskeyttäminen on useammin tutkintoon tähtäävien opintojen keskeyttämistä kuin alan vaihtoa – tosin keskeyttämistilastoista ei ilmene vaihto koulutusalan sisällä
- Miehet keskeyttävät naisia useammin lukio-opinnoista opintonsa kokonaan, naisilla ammatillisessa koulutuksessa alan vaihtaminen on miehiä yleisempää
- Keskeyttämisessä on alueellisia eroja

Opintojen keskeyttäminen nuorille suunnatussa toisen asteen koulutuksessa on vähentynyt 2000-luvulla

Nuorille suunnattujen toisen asteen opintojen keskeyttäminen lv. 2017/2018

	Keskeytti opinnot ko. koulutussektorilla (%)			Keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen (%)		
	Naiset	Miehet	Yht.	Naiset	Miehet	Yht.
Koko Suomi lukio	2,9	3,6	3,2	1,4	2,1	1,7
Koko Suomi ammattillinen koulutus	9,0	8,5	8,7	7,9	7,9	7,9

Toisen asteen opintojen keskeyttäminen Iv. 2017/2018

	Vaihtoi alaa / suoritti tutkinnon toiselta alalta (%)			Keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen (%)		
	Naiset	Miehet	Yht.	Naiset	Miehet	Yht.
Koko Suomi lukio	1,5	1,5	1,5	1,4	2,1	1,7
Koko Suomi ammattillinen koulutus	4,9	2,4	3,5	7,7	7,8	7,8

Ammatillisten opintojen keskeyttäminen Iv. 2017/2018

	Keskeytti omassa koulutussektorissa omassa maa- kunnassa (%)	Keskeytti ko. koulutussektorilla opinnot (%)	Keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen (%)
Koko Suomi	9,8	8,7	7,9
Etelä-Pohjanmaa	8,5	7,1	6,3
Pohjois-Pohjanmaa	12,1	10,7	9,8
Lappi	10,5	9,3	8,1

Lukio-opintojen keskeyttäminen Iv. 2017/2018

	Keskeytti omassa koulutussektorissa omassa maa- kunnassa (%)	Keskeytti ko. koulutussektorilla opinnot (%)	Keskeytti kokonaan tutkintoon johtavan koulutuksen (%)
Koko Suomi	3,9	3,2	1,7
Etelä-Pohjanmaa	4,8	3,5	1,4
Pohjois-Pohjanmaa	4,5	3,5	1,6
Lappi	5,2	4,0	1,7

Ketkä keskeyttävät tai harkitsevat keskeyttävänsä opinnot?

**Tilastoista nähdään, että
keskeyttämisriski on suurin
20–24 -vuotiailla nuorilla aikuisilla,
vieraskielisillä sekä sukupuolelleen
epätyypillisiä
alavalintoja tehneillä.**

Lähde: Pensonen & Ågren 2018

**Vuoden 2019 Amisbarometrissä 3,2 %
vastaajista oli harkinnut opiskelualan
vaihtamista ja 1,5 % opintojen keskeyttämistä.**

**Lukiolaisbarometrissä 1,7 % vastaajista oli
harkinnut vaihtavansa ammatillisiin opintoihin
ja 1 % opintojen keskeyttämistä. Lisäksi
muutamat vastaajista ilmoittivat suorittavansa
lukion ilman ylioppilaskirjoituksia.**

Lähde: Amisbarometri 2019, Lukiolaisbarometri 2019

Lukiolaisista vähiten ylioppilaaksi valmistumiseen uskoivat

- Muunsukupuoliset ja ne, jotka eivät halunneet kertoa sukupuoltaan: heistä 15 % oli harkinnut vaihtoa, lopettamista tai lukion suorittamista ilman yo-kirjoituksia, kun naisista vastaava osuus oli 3 % ja miehillä 1 %
- 19-vuotiaat, joista 7 % oli miettinyt muuta, kun taas 17-vuotiaista 4 % ja 18-vuotiaista 2 %
- Kaupunkimaisissa kunnissa (2,5 %) ja taajaan asutuissa kunnissa (3 %) asuvat lukiolaiset – maaseudulla asuvilla osuus oli 1 %

Ammatillisista opiskelijoista vähiten valmistumiseen uskoivat

- Muunsukupuoliset, joista 18 % oli harkinnut vaihtoa tai lopettamista, kun naisilla ja miehillä vastaavat osuudet olivat 4 %
- Muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvat: heistä 9 % oli harkinnut muuta vaihtoehtoa, kun taas suomenkielisistä vaihtamista tai lopettamista oli harkinnut 4 % ja ruotsinkielisistä 5 %
- Iän osalta nuorimmat – korkeintaan 17-vuotiaat – sekä 20–24 -vuotiaat uskoivat hieman muita harvemmin valmistumiseensa
- Koulutusaloista taas erottuivat tietojenkäsittely ja tietoliikenne sekä palvelualat, joissa lopettamista harkinneiden osuudet olivat 7 % ja 6 %

Syyt keskeyttämisen tai alan vaihdon harkitsemiselle

Lukiolaisilla 4 useimmin mainittua syytä sille, miksi ei uskottu valmistuvan ylioppilaaksi vaan mietittiin muuta vaihtoehtoa olivat:

- 1) Opintojen työmäärä (50 %)**
- 2) Opiskelujen kiinnostamattomuus (39 %)**
- 3) Oppimisvaikeudet (38 %) ja lukiokoulutuksen kiinnostamattomuus (38 %)**

Lähde: Lukiolaisbarometri 2019

Ammatillisilla opiskelijoilla 3 useimmin mainittua syytä sille, miksi harkitsee tai on harkinnut alan vaihtamista tai opintojen keskeyttämistä olivat:

- 1) Nykyinen ala ei kiinnosta (40 %)**
- 2) Opiskelujen kiinnostamattomuus (29 %)**
- 3) Oppimisvaikeudet (20 %)**

Kiintoisaa oli, että työmäärän mainitsi vain 15 %, joka oli lukiolaisilla eniten mainittu syy

Oikean alan tärkeys korostui ammatillisen koulutuksen opiskelijoilla myös kevään 2020 kyselyssä

Taulukko 8 Keskeyttämisen syyt, jos keskeyttänyt tai aikeissa keskeyttää aloitetut opinnot toisen asteen opiskelijoilla, jotka olivat valinneet vähintään yhden vaihtoehdon (%) (N = 615)

Keskeyttämisen syyt	Nykyinen oppilaitos		
	Lukio	Ammattioppilaitos	Toinen aste
Opinnot tai tuleva ala eivät tuntuneet omilta	28	48	35
Opinnot tai tuleva ala ei kiinnostaneet tarpeeksi	28	32	30
Halusin työelämään	17	13	15
Taloudellinen tilanteeni ei mahdollistanut opiskelua	11	13	11
Muut henkilökohtaiset syyt	43	36	41
Yhteensä (n)	n = 402	n = 213	n = 615

Vuoden 2017 Nuorisobarometrissä ilmeni, että haastatelluilla 15–29 -vuotiaalla koulutuksen keskeyttäneillä yleisimmät syyt olivat väärä alavalinta, koulussa viihtymättömyys ja se, ettei opetus vastannut odotuksia.

Lähde: Nuorisobarometri 2017

Vuonna 1987 Suomessa syntyneiden tarkastelu puolestaan osoitti, että toisen asteen opintojen keskeyttämisen kasautumisella on vahva yhteys mielenterveysongelmiin ja keskeyttämisen kasautuminen lisää todennäköisyyttä keskeyttää koulutus uudelleen.

Lähde: Haapakorva, Ristikari & Kiilaskoski, Nuorisobarometri 2017

Avun ja tuen tarve keskeyttämis- tilanteessa

Nuoret kaipaavat erityisesti henkilökohtaista ohjausta

Taulukko 9 Avun tarve, jos oli keskeyttänyt tai aikeissa keskeyttää toisen asteen opiskelijoilla, jotka olivat vastanneet kysymykseen (%) (N=593)

Avun ja tuen tarve	Lukio	Ammattioppilaitos	Toinen aste
Henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa oman polun löytämiseksi	63	68	64
Helpomman vaihdon lukion ja ammattiopetuksen välillä vaikka kesken lukuvuotta	30	24	28
Muuta apua	21	29	23
Yhteensä	n = 395	n = 198	n = 593

Lähde: Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

”Enemmän apua oman polun löytämiseen ja kartoittamaan omia ominaisuuksia esimerkiksi siitä, millainen koulu minulle sopisi tai millainen oppimisen muoto toimii minulla parhaiten.”

Lähde: Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

Ohjauksen ja tiedon lisäksi tarvitaan tukea ja kokemus kuulluksi tulemisesta

Lähde: Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

Avun muoto	N
Ohjaus, tiedon jakaminen	46
Keskustelua, ohjausta neuvontaa	18
Tietoa vaihtoehdoista	18
Työhön ja ammatteihin liittyvä apu ja ohjaus	10
Tuki, apu, kuulluksi tuleminen	25
Kannustus, tuki, kiinnostus opiskelijasta	18
Apu ja ymmärrys mielenterveysongelmista	7
Opintojen käytänteisiin liittyvä apu	23
Apu opintoihin ja niiden järjestämiseen	11
Työmäärän kevennys	5
Erilaisten vaikeuksien huomiointi opinnoissa	7
Taloudellinen apu ja maksuttomuus	16
Muut	49
Sekalaista	25
Mainittu auttava taho	6
Mielipiteitä ja omakohtaisia kokemuksia asiaan liittyen	18
Yhteensä	159

”Tukea koululta. Koulu ei esim. ollut yhtään kiinnostunut siitä, mitä aion tehdä opintojen keskeyttämisen jälkeen. He eivät myöskään kysyneet syitä keskeyttämiselle. Paperi vain kouraan ja ulos. Minua ei ohjattu mihinkään, ei annettua tukea tai neuvoa. Jäin tyhjän päälle.

Yleinen elämäntilanteeni ei myöskään kiinnostanut koulua. Voin huonosti ja olisin tarvinnut apua pahoinvointiini. En kuitenkaan osannut itse pyytää apua.”

Lähde: Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

Tärkeää tietää ja kuulla myös muiden paikkakuntien tarjonnasta.

”Olisin halunnut enemmän tietoa myös muiden paikkakuntien opiskelumahdollisuuksista; meillä ei puhuttu mistään muusta kuin oman kaupungin mahdollisuuksista.

Jos halusi tietoa muiden paikkakuntien opiskelumahdollisuuksista, sitä oli etsittävä ihan itse.”

Lähde: Sarasjärvi & Murto 2020, OKM

Keskeyttämisen osalta erityistä tukea tulisi suunnata heille, joilla jäävät useammat aloitetut koulutukset kesken.

Tärkeää olisi myös auttaa hakijoita omat tiedostamaan omat kiinnostuksen kohteensa, jotta sopivalta tuntuva ala voisi löytyä. Valintojen pohjalle tarvitaan myös tietoa erilaisista aloista ja ylipäänsä vaihtoehtoista.

4

Kick off - tilaisuuksien antia verkko- koulutuksen sisältöön

Kick offeissa esiin nousivat monet arjen haastavat tilanteet ja se, kuinka paljon eri toimijoiden yhteistyötä sekä tietoa erilaisista vaihtoehdoista tarvitaan parhaan ohjaustuloksen saavuttamiseksi. Onnistumisessa auttavat kyky kohdata ja taito auttaa toista tunnistamaan ja sanoittamaan osaamisensa.

Osaamistarpeita ja toiveita / **Sedun** kick off:it

Päälliköt, johtajat

- osaamisen tunnistaminen ja sanoittaminen
- asiakkaan kohtaaminen ja motivointi, innostaminen
- ohjattavan oma oivaltaminen
- ohjattavan omien sisäisten esteiden purkaminen

Ohjaajat, valmentajat

- konkreettista tietoa ammateista ja aloista, verkkotyökalut
- tietoa digipalveluista, Opintopolun ja Työmarkkinatorin käyttö vähäistä
- kaikille riittävä osaaminen auttaa 'tässä ja nyt' -kysyjää
- yhteisö tärkeä, tietää kenen luo ohjata tai keneltä kysyä
- lisäpalikoita itselle, helposti opiskeltavia pieniä paloja

Osaamistarpeita ja toiveita / **Brahen** kick off

Yhteinen keskeinen teema:
moniammatillisen yhteistyön
vahvistaminen ja kehittäminen,
erityisen tärkeää keskeyttämis-
kierteessä olevien kohdalla

Kentällä työskentelevät:
mahdollisimman joustava tapa opiskella,
verkkokurssiin osallistujilla kykyä ottaa
vastuuta omasta oppimisesta

Osaamistarpeita ja toiveita / **Lappian** kick off:it

Pedagoginen tiimi

- uraohjauksen monet merkitykset – käsitteen määrittely ja pilkkominen osiin
- tavat tuoda työelämää ja eri ammatteja tutummiksi

Hankkeen kohderyhmäläiset

- ”elämänkirjon näkyväksi tekeminen”
- tukea antaa tietoa millaista työ on kentällä – ristiriita sen välillä mitä koulutuksesta puhutaan ja mitä työ oikeasti
- oman osaamisen tunnistamisen ja sanoittamisen tukeminen, vahvuuksista kertominen vaikeampaa kuin heikkouksista
- oppimisvaikeudet – miten auttaa tunnistamaan tilanne ja sen vaikutukset
- sosiaalisten taitojen opettaminen

5

**Ohjauksen
digipalvelut
– erilaisia
vaihtoehtoja
tueksi ja
avuksi**

Virallisten tahojen sivustoja

Opintopolku

- Opetushallituksen ja OKM:n ylläpitämä kolmikielinen portaali, jossa laajasti tietoa erilaisista koulutusmahdollisuuksista
- Oma Opintopalvelussa tehdään mm. hakemuksia, nähdään valintatuloksia ja ilmoittaudutaan oppilaitokseen
- Portaali sisältää oman osion opinto-ohjaajille, jossa mm. tietoa toisen asteen sekä korkea-asteen hauista, tilastoja ja tietolähteitä

www.opintopolku.fi

The screenshot shows the top navigation bar of the Opintopolku website. The header is dark teal with white text. It includes a main navigation menu with 'Opintopolku', 'Oma Opintopolku', 'ePerusteet', and 'eHOKS'. Below this is a secondary navigation bar with a search box containing 'Opintopolku.fi' and a play button icon. To the right of the search box are links for 'Siirry Oma Opintopolkuun' (with a document icon) and 'Muistilista (0)' (with a checkmark icon). Further right is a language selector 'På svenska In English'. At the bottom is a horizontal menu with links for 'Etusivu', 'Lukio', 'Ammatillinen koulutus', 'Ammattikorkeakoulu', 'Yliopisto', 'Oppisopimus', 'Aikuiskoulutus', 'Koulutuksen valinta', and 'Opoille'.

Työmarkkinatori Kokeiluversio

- Vaiheittain rakentuva kolmikielinen sivusto, joka tarjoaa monenlaista tietoa työelämästä sekä auttaa työnhaussa ja rekrytoinnissa
- Suunnattu niin yksittäisille ihmisille kuin myös erilaisille työntajille ja yrittäjille sektorista riippumatta
- Ohjauksessa hyödynnettävissä mm. työpaikkojen selausmahdollisuutta ja työhakuprofiileja joiden avulla saa ehdotuksia sopivista työpaikoista
- KEHA-keskuksen ja TEM:n ylläpitämä

<https://kokeile.tyomarkkinatori.fi/Etusivu>

Ammattibarometri

- Kertoo TE-toimistojen näkemyksiä keskeisten ammattien (noin 200) kehitysnäkymistä lähitulevaisuudessa
- Sivusto sisältää karttakuvia sekä alueiden arvioita ja tiivistelmiä, joista käy ilmi onko hakijoista pulaa vai pikemmin ylitarjontaa sekä millaiseksi rekrytointitarvearvioitaan: kasvaako vai väheneekö
- Laaditaan puolen vuoden välein
- 3 kielellä: suomi, ruotsi & englanti

<https://www.ammattibarometri.fi>

Ammattibarometri

Työllistymisen näkymät eri ammateissa

TE-palvelut

- Erityisesti vanhemmille hakijoille amminvalinnan ja urasuunnittelupohdintojen tueksi
- Sisältää mm. reflektiotehtävän, amminvalintatestin ja tarjoaa linkejä työnhakusivustoille
- Nuorempien kanssa mahdollista esim. tutustua millaisia vaatimuksia erilaisiin työtehtäviin liitetään perehtymällä hakuilmoituksiin

<https://www.te-palvelut.fi/te/fi/>

The screenshot shows the TE-palvelut website. At the top, there is a logo for TE-palvelut (tjänster | services) and navigation links for Svenska and English. A search bar contains the text 'Hae te-palvelut sivuilta' with a search icon. Below the search bar, there are navigation tabs for 'Työnhakijalle', 'Työnantajalle/Yrittäjälle', 'Näin asioit kanssamme', and 'Paikalliset TE-palvelut'. A main navigation bar includes 'Löydä töitä | Amminvalinta ja koulutus | Jäämässä työttömäksi | Tukea työllistymiseen | Nuoret'. The main content area is divided into two columns. The left column is titled 'Amminvalinta ja koulutus' and contains sub-sections for 'Koulutuksen ja amminvalinta', 'Tietoa aloista, ammateista ja koulutuksesta', 'Muutosta työuraan – arvio tilanteesi', 'Tukea koulutuksen ja työuran ratkaisuihin', and 'Uravalmennus'. The right column is titled 'Tietoa aloista, ammateista ja koulutuksesta' and contains the text 'Tältä sivulta löydät hyviä tiedon lähteitä, kun pohdit ja etsit koulutuspaikkaa tai tulevaisuuden uraa.' followed by a list of links: 'Alat ja ammatit', 'Koulutusmahdollisuudet', and 'Opiskelu ulkomailta'. At the bottom of the right column, it says 'Alat ja ammatit'.

Osaan.fi

- Ammatillisessa koulutuksessa opiskeleville suunnattu Opetushallituksen sivusto, joka auttaa arvioimaan omaa osaamista
- Palvelussa valitaan tutkinto, jonka pohjalta omaa osaamista arvioidaan tutkinnossa edellytettyjen ammattitaitovaatimusten perusteella – vaatimukset on laadittu yhteistyössä työelämän kanssa
- Mahdollista arvioida pakollisten ja/tai valinnaisten tutkinnon osien osaamista, joka auttaa hahmottamaan mitä jo osaa ja missä on kehittymisen tarvetta

<https://osaan.fi>

Kohtaamo – Ohjaustaverkossa.fi

- Kohtaamon kehittämä kehittyvä verkko-ohjauspalvelu Ohjaamoiden ja TE-Aspan käyttöön, sivustolle pääsy vaatii kutsun
 - myöhemmin mahdollisesti tarjolla mm. hankkeille ja kouluille
- Alussa pääpaino ammatinvalinta- ja uraohjauksessa
- Tavoitteena tarjota ohjausta matalalla kynnyksellä
- Tietoa palvelusta: <https://kohtaamo.info/verkko-ohjaus>

Verkko-Ohjaus

Kohtaamo kehittää verkko-ohjauspalvelua: Ohjaustaverkossa.fi

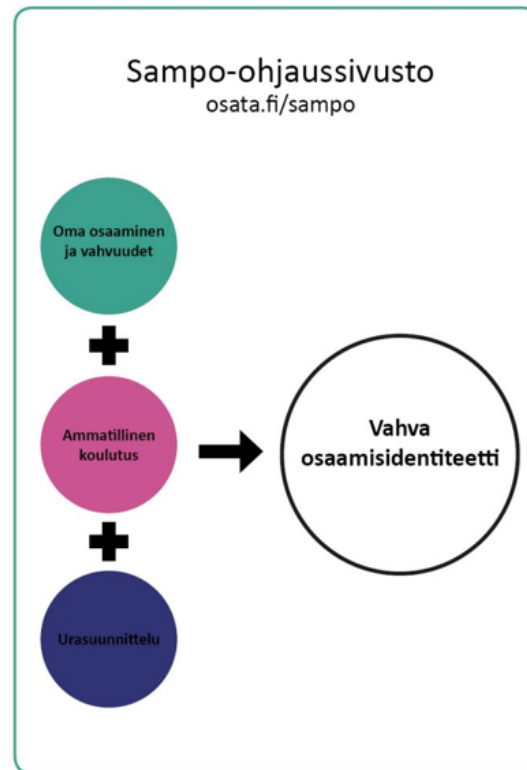
Erityisesti ohjaajille suunnattuja sivustoja ja työkaluja

Sampo-ohjaussivusto

- Suomenkielinen sivusto ohjaajille, josta löytyy materiaaleja ammatillisen koulutuksen Yhteisten tutkinnon osien Opiskelu- ja urasuunnitteluvalmiuksiin
- Osa materiaaleista myös englanniksi, ruotsiksi ja selkosuomeksi.
- Materiaalit tukevat myös HOKS:n päivittämistä ja urasuunnitelman tekemistä

<https://osata.fi/sampo/>

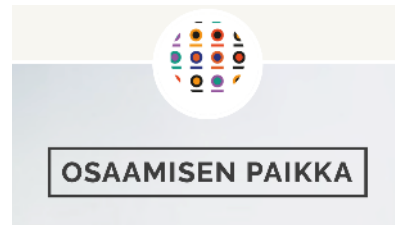
Tulevaisuusohjaus – työkalut

- Turun yliopiston Tulevaisuuden tutkimuskeskuksen sivusto, josta löytyy ohjaukseen liittyviä työkaluja
- Tehtävien on tarkoitus tukea erityisesti elämän taitekohtiin liittyvien valintojen pohtimista
- Työkaluja useilla eri kielillä

<https://tulevaisuusohjaus.fi/tyokalut>

Osaamisen paikka: Osaamisen tunnistamisen opas

- Koulutuskeskus Salpauksen ja Lahden ammattikorkeakoulun toteuttama Osaamisen paikka -sivusto, josta löytyy tukea ja työvälineitä erityisesti maahanmuuttajien työllistymiseen ja työllistämiseen
- Sivustolta löytyvä Osaamisen tunnistamisen opas tarjoaa neuvoa ja vinkkejä ohjaajille ja opettajille maahanmuuttajien osaamisen tunnistamiseen
- Osaamisen tunnistamisen oppaan osiosta löytyy mm. osaamisen tunnistamista selkokielellä ja työkalupakki opettajille

<https://osaamisenpaikka.fi/opettajalle/osaamisen-tunnistamisen-opas/>

Mun juttu -työkalu

- YES-verkoston maksuton, tilattavissa oleva yläkoulujen opetukseen suunnattu sovellus yrittäjäkasvatukseen
- Auttaa kehittämään laaja-alaista osaamista, tunneosaamista ja muutoskykyä – sisältää sekä yksilö- että ryhmätehtäviä

<https://yesverkosto.fi/materiaalit/mun-juttu-digityokalu>

**Työkaluja, joita
hakijat voivat
käyttää
itsenäisesti
– tarjoavat materiaaleja
myös ohjaajille**

Opopassi

- Suomenkielinen työkalu, jonka avulla voi suorittaa lukion OP2-kurssin, mutta erilaisia tehtäviä on mahdollista tehdä ja hyödyntää muutoinkin
- Antaa tehtävien avulla tietoa mm. opiskelusta eri koulutusasteilla ja työelämä sekä kehittää itsetuntemusta
- Tuloksena syntyy opiskelijalle henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma

<https://www.opopassi.com>

KOKOA OMA OPOPASSISI 20 P

TEE KAIKILLE YHTEISET OSIOT 5P

ITSETUNTEMUS 1P

JATKO-OPINNOT 1P

TYÖELÄMÄ 1P

YRITTÄJYYS 1P

HAKUSUUNNITELMA 1P

VALITSE OMA POLKUSI JA KERÄÄ 15P

Kun koulu loppuu -sivusto

- Talous ja nuoret TAT:in ylläpitämä ura- ja koulutusvalintoihin ja nuorille tärkeisiin asioihin keskittyvä sivusto
- Sisältää mm. tietoa eri aloista ja koulutusvaihtoehtoista, antaa vinkkejä tet-jaksoihin ja on mahdollista tehdä monipuolisesti testejä ja pelata esim.:
 - Ammatinvalintatesti Duunikone
 - Lukioon vai ammatilliseen?
 - Taloussankari
- Mahdollista ladata Duunikoutsu, joka on 13–25 -vuotiaalle suunnattu maksuton mobiilisovellus työnhaun ja alavalinnan tueksi
- Oma osio Aikuiset, jossa artikkeleja mm. koulutuksesta

www.kunkoululoppuu.fi

TAT
KUN KOULU
LOPPUU

Noodi

- Suomenkielinen työkalu, joka kertoo erilaisista ammateista mm. opinnoista ja palkkauksesta sekä voi testata omaa soveltuvuuttaan ko. ammattiin

<https://noodi.me>

Väylät auki -kampanjasivusto

- AMKE ry:n ja koulutuksen järjestäjien sivusto ammatillisen koulutuksen vetovoiman lisäämiseksi
- Sisältää mm. tietoa eri aloista ja niillä opiskelusta sekä uratarinoita
- Kaksikielinen: suomi & ruotsi

<https://www.vaylatauki.fi>

Opiskelupaikan valinta on iso päätös, mutta loppuelämäsi se ei lukitse. Unelma-ammattiin voi päätyä montaa eri reittiä ja minkä ikäisenä tahansa. Tältä sivulta voit löytää oman väyläsi.

Abitreenit – erityisesti artikkelit

- Abitreenit on Ylen erityisesti lukiolaisille suunnattu verkkopalvelu, jossa myös mm. tehtäviä sisältävä kolmiosainen juttusarja omien opiskeluvalintojen tueksi
”Miten päättää, mitä lähteä opiskelemaan? Selvitä ensin, mikä sinua kiinnostaa”
”Onnellisuuden salaisuus on hakeutua sinne, missä ominaisuutesi näyttäytyvät vahvuuksina – tunnista omasi”
”Miten valita eri vaihtoehtojen välillä? Näin testaat niitä konkreettisesti”
- Artikkeleita myös monista muista tärkeistä opiskelijoiden elämän liittyvistä teemoista

yle.fi/aihe/abitreenit/lukion-jalkeen

ABITREENIT

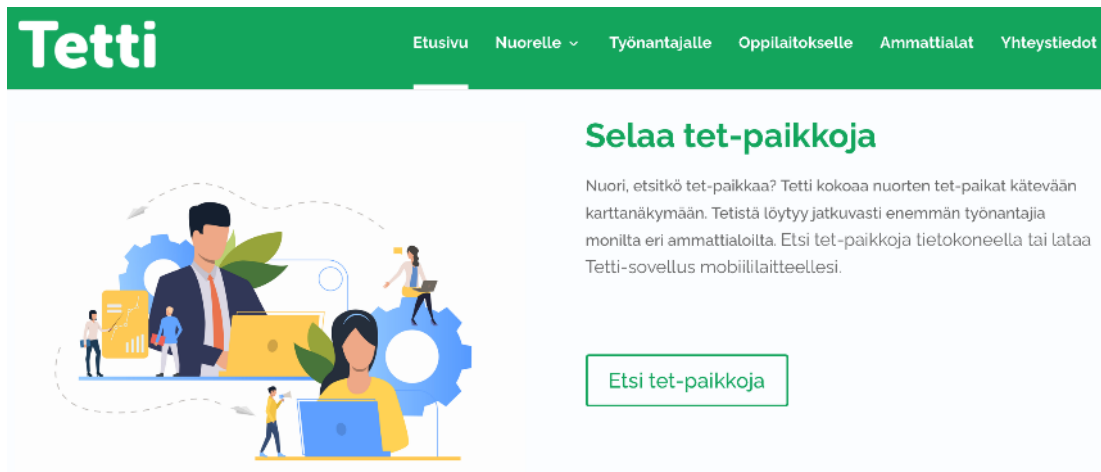
OPPIMATERIAALIT YO-KOELÄHETYKSET ARTIKKELIT PODCAST TEKIJÄT YLE OPPIMINEN

Artikkelit

Tetti

- Suomenkielinen sovellus, jossa on mahdollista etsiä ja ilmoittaa tet-paikkoja
- Lyhyesti esitelty eri aloja

<https://www.tetjakso.fi>

Tetti Etusivu Nuorelle Työnantajalle Oppilaitokselle Ammattialat Yhteystiedot

Selaa tet-paikkoja

Nuori, etsitkö tet-paikkaa? Tetti kokoaa nuorten tet-paikat kätevään karttanäkymään. Tetistä löytyy jatkuvasti enemmän työnantajia monilta eri ammattialoilta. Etsi tet-paikkoja tietokoneella tai lataa Tetti-sovellus mobiililaitteellesi.

Etsi tet-paikkoja

VIA Adult Survey

- VIA Instituutin ylläpitämä sivusto, joka sisältää mm. vahvuustestin aikuisille oman osaamisen tunnistamisen avuksi
- Tarjoaa myös mm. materiaaleja ammattilaisille ja mahdollisuuden luoda linkin kyselyyn
- Vaatii rekisteröitymisen ja osa toiminnoista maksullisia

www.viacharacter.org

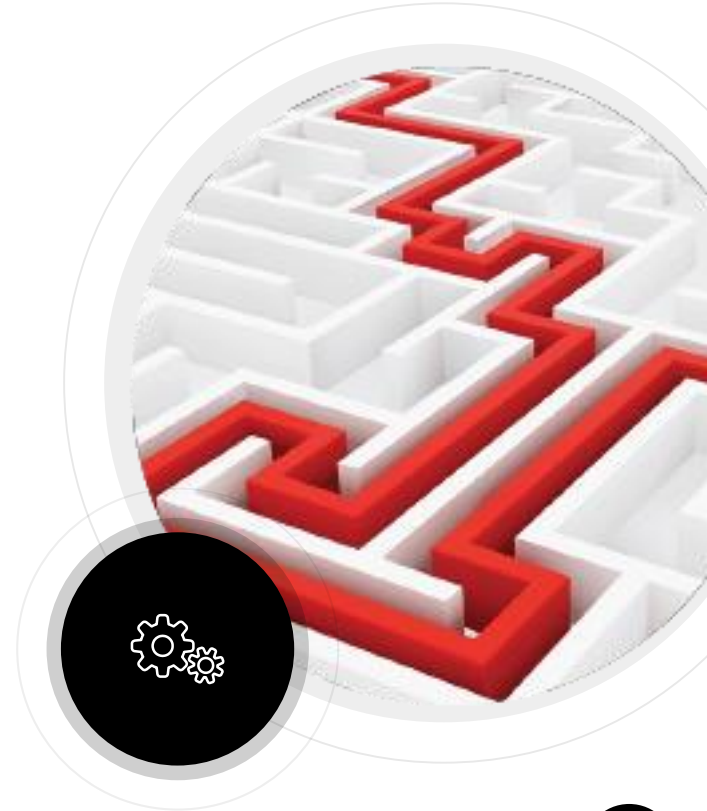

**VIA-luonteen
vahvuustutkimus**

Tutustu suurimpiin vahvuuksiisi.

Maksullisia työkaluja

Tiitus

- Suomenkielinen oppilaitosten yhteinen sivusto, joka keskittyy opiskelijoiden työ- ja harjoittelupaikkoihin
- Opiskelijoilla mahdollista mm. tehdä oma profiili
- Oppilaitoksille maksullinen palvelu

www.tiitus.fi

TIITUS

ETUSIVU

OPISKELIJOILLE ▾

OPPILAITOKSILLE ▾

TYÖNANTAJILLE ▾

YHTEYSTIEDOT

KIRJAUDU

VOIMAKEHÄ®

- VOIMAKEHÄ® on positiiviseen psykologiaan perustuva ohjauskonsepti ja työkalu vahvuuksien tunnistamiseen ja nimeämiseen
- Tarjolla mm. maksullisia valmentajakoulutuksia ja valmentajaportaali lisenssinhankkineille

voimakeha.info

VOIMAKEHÄ®

ETUSIVU FRANSIDA VALMENTAJAKOULUTUKSET OHJAUS- JA VALMENNUS VALMENTAJAT
LISENSSIT VALMENTAJAPORTAALI KIRJAUDU SISÄÄN | REKISTERÖIDY KÄRRY (0)

Studeo

- Maksullinen sivusto, josta saatavilla sähköisiä oppimateriaalia mm. yläkoulun ja lukion oppilaanohjaukseen

www.studeo.fi

Sukella sujuvampaan kouluarkeen.

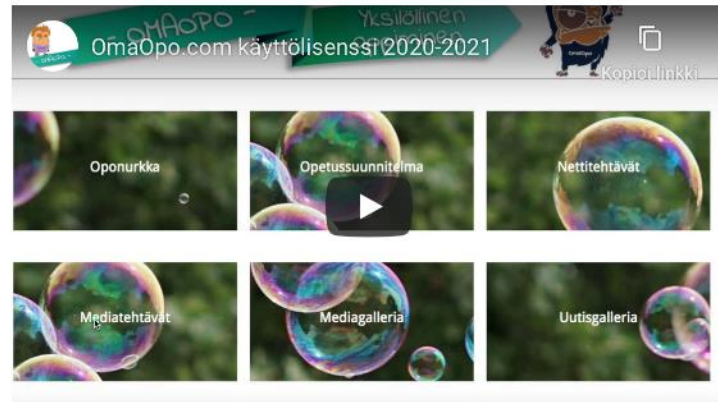
Studeon oppimateriaalit ja alusta uudistuvat. Mukana on paljon uutta, mutta myös kaikki tykätyt ominaisuudet, tuttu helppous sekä laatu.

Opettaa ja oppia voit siis kuten ennenkin – nyt vain vieläkin paremmin.

OmaOpo.com

- Maksullinen suomenkielinen sivusto, josta saatavilla oppimateriaalia yläkoulun oppilaanohjauksen tunneille

omaopo.com

OmaOpo.com käyttölisenssi 2020-2021

Kopioilinkki

Oponurkka

Opetussuunnitelma

Nettitehtävät

Mediatehtävät

Mediagalleria

Uutisgalleria

Kiitos!

OSAAMISMATKALLA

www.osaamismatkalla.fi
[@osaamismatkalla](https://twitter.com/osaamismatkalla)

Osaamismatkalla-hanke (S22170) on käynnistynyt 1.8.2020 ja se päättyy 30.4.2022. Hanketta osarahoittaa Euroopan sosiaalirahasto ja rahoitusta koordinoi Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Hanke kuuluu Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmaan.

